

ОБЛІКОВИЙ СУПРОВІД ЛОГІСТИЧНИХ ВИТРАТ НА ОРГАНІЗАЦІЮ ТА УПРАВЛІННЯ ВИРОБНИЦТВОМ В МІКРОЛОГІСТИЧНІЙ СИСТЕМІ

¹Львівський національний університет імені Івана Франка

Аномалія. Розглянуто особливості організації бухгалтерського обліку логістичних витрат на організацію та управління виробництвом в обліково-аналітичному забезпеченні мікрологістичної системи.

Ключові слова: аналітичний рахунок, бухгалтерський облік, логістика, логістика підприємства, мікрологістична система, логістичні витрати на організацію та управління виробництвом.

Abstract. The peculiarities of the organization of accounting of logistics costs for the organization and management of production in the accounting and analytical support of the micrologistics system are considered.

Keywords: analytical account, accounting, logistics, enterprise logistics, micrologistics system, logistics costs for organization and production management.

Не викликає сумнівів той факт, що забезпечення облікового супроводу логістичних витрат протягом всього логістичного ланцюга є ключовим положенням концепції логістики, новизна якої полягає насамперед у зміщенні пріоритетів між різними видами господарської діяльності на користь посилення значимості діяльності з управління матеріальним потоком. Масиви інформації (результати облікових реєстрацій і аналітичних інтерпретацій), згенеровані підсистемою обліково-аналітичного забезпечення логістики, є основою для ухвалення більшої частини рішень в системі управління єдиним поточним процесом переміщення матеріалів й інформації через ланцюг від виробника до споживача.

У сучасних умовах господарювання „застосування сучасних логістичних підходів у системах управління поточними процесами на підприємствах України дозволяє оперативнo керувати товарно-матеріальними потоками в нерозривному зв'язку з фінансовими, інформаційними й іншими потоками як по вертикалі, так і по горизонталі, оцінювати попит на продукцію, планувати показники запасів, прогнозувати необхідні потужності виробництва та транспорту, синтезувати задачі постачання, виробництва, складування, збуту готової продукції” [1, с. 80].

Значиму частину в логістичних витратах підприємства займають витрати на організацію та управління виробництвом, які пропонуємо класифікувати на такі: логістичні витрати на організацію технологічного супроводу виробничого процесу, логістичні витрати на обслуговування устаткування, логістичні витрати на заміщення устаткування, логістичні витрати на технічне забезпечення якості продукції (робіт, послуг), логістичні витрати на складання графіків виробництва”, логістичні витрати на внутрішньовиробниче переміщення, логістичні витрати на утилізацію відходів виробництва.

Планом рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій [2] передбачено синтетичний рахунок 91 „Загальновиробничі витрати”, на якому підприємства ведуть „облік виробничих накладних витрат на організацію виробництва та управління цехами, дільницями, відділеннями, бригадами та іншими підрозділами основного й допоміжного виробництва” [2], а також обліковують „витрати на утримання та експлуатацію машин і устаткування” [2], у тому числі узагальнюють інформацію про логістичні витрати на організацію та управління виробництвом.

Однак для аналітичних цілей узагальнення інформації про логістичні витрати на організацію та управління виробництвом в одному синтетичному рахунку погіршує оперативність реагування у системі керування цими логістичними витратами (інформація є узагальненою, для її деталізації потрібен час і зусилля).

З метою підвищити рівень оперативності реагування на поведінку логістичних витрат пов'язаних з організацією та управлінням виробництвом пропонуємо до синтетичного рахунка 91 „Загальновиробничі витрати” запровадити сім аналітичних рахунків („Логістичні витрати на організацію технологічного супроводу виробничого процесу”, „Логістичні витрати на обслуговування устаткування”, „Логістичні витрати на заміщення устаткування”, „Логістичні витрати на технічне забезпечення якості продукції (робіт, послуг)”, „Логістичні витрати на складання графіків виробництва”, „Логістичні витрати на внутрішньовиробниче переміщення”, „Логістичні витрати на утилізацію відходів виробництва”), які згрупувати в окремий субрахунок 911 „Логістичні витрати на організацію та управління виробництвом”.

Типові проведення в обліку логістичних витрат на організацію та управління виробництвом до та після впровадження шести аналітичних рахунків наведено в таблиці.

Таблиця

Типові проведення в обліку логістичних витрат на організацію та управління виробництвом до та після впровадження семи аналітичних рахунків

№	Зміст господарської операції	Типові проведення в обліку логістичних витрат на організацію та управління виробництвом до впровадження семи аналітичних рахунків	Типові проведення в обліку логістичних витрат на організацію та управління виробництвом після впровадження семи аналітичних рахунків
1.	Відображається сума логістичних витрат на організацію технологічного супроводу виробничого процесу	Д-т рах 91 „Загальновиробничі витрати” К-т рах 30 „Готівка” К-т рах 31 „Рахунки в банках” К-т рах 68 „Розрахунки за іншими операціями”	Д-т рах 911 „Логістичні витрати на організацію та управління виробництвом” [„Логістичні витрати на організацію технологічного супроводу виробничого процесу”] К-т рах 30 „Готівка” К-т рах 31 „Рахунки в банках” К-т рах 68 „Розрахунки за іншими операціями”
2.	Відображається сума логістичних витрат на обслуговування устаткування	Д-т рах 91 „Загальновиробничі витрати” К-т рах 31 „Рахунки в банках” К-т рах 66 „Розрахунки за виплатами працівникам” К-т рах 68 „Розрахунки за іншими операціями”	Д-т рах 911 „Логістичні витрати на організацію та управління виробництвом” [„Логістичні витрати на обслуговування устаткування”] К-т рах 31 „Рахунки в банках” К-т рах 66 „Розрахунки за виплатами працівникам” К-т рах 68 „Розрахунки за іншими операціями”
3.	Відображається сума логістичних витрат на заміщення устаткування	Д-т рах 91 „Загальновиробничі витрати” К-т рах 39 „Витрати майбутніх періодів” К-т рах 63 „Розрахунки з постачальниками та підрядниками” К-т рах 68 „Розрахунки за іншими операціями”	Д-т рах 911 „Логістичні витрати на організацію та управління виробництвом” [„Логістичні витрати на заміщення устаткування”] К-т рах 39 „Витрати майбутніх періодів” К-т рах 63 „Розрахунки з постачальниками та підрядниками” К-т рах 68 „Розрахунки за іншими операціями”
4.	Відображається сума логістичних витрат на технічне забезпечення якості продукції (робіт, послуг)	Д-т рах 91 „Загальновиробничі витрати” К-т рах 30 „Готівка” К-т рах 31 „Рахунки в банках” К-т рах 68 „Розрахунки за іншими операціями”	Д-т рах 911 „Логістичні витрати на організацію та управління виробництвом” [„Логістичні витрати на технічне забезпечення якості продукції (робіт, послуг)”] К-т рах 30 „Готівка” К-т рах 31 „Рахунки в банках” К-т рах 68 „Розрахунки за іншими операціями”
5.	Відображається сума логістичних витрат на складання графіків виробництва	Д-т рах 91 „Загальновиробничі витрати” К-т рах 30 „Готівка” К-т рах 66 „Розрахунки за виплатами працівникам”	Д-т рах 911 „Логістичні витрати на організацію та управління виробництвом” [„Логістичні витрати на складання графіків виробництва”] К-т рах 30 „Готівка” К-т рах 66 „Розрахунки за виплатами працівникам”
6.	Відображається сума логістичних витрат на внутрішньовиробниче переміщення	Д-т рах 91 „Загальновиробничі витрати” К-т рах 30 „Готівка” К-т рах 31 „Рахунки в банках” К-т рах 68 „Розрахунки за іншими операціями”	Д-т рах 911 „Логістичні витрати на організацію та управління виробництвом” [„Логістичні витрати на внутрішньовиробниче переміщення”] К-т рах 30 „Готівка” К-т рах 31 „Рахунки в банках” К-т рах 68 „Розрахунки за іншими операціями”
7.	Відображається сума логістичних витрат на утилізацію відходів виробництва	Д-т рах 91 „Загальновиробничі витрати” К-т рах 31 „Рахунки в банках” К-т рах 63 „Розрахунки з постачальниками та підрядниками” К-т рах 68 „Розрахунки за іншими операціями”	Д-т рах 911 „Логістичні витрати на організацію та управління виробництвом” [„Логістичні витрати на утилізацію відходів виробництва”] К-т рах 31 „Рахунки в банках” К-т рах 63 „Розрахунки з постачальниками та підрядниками” К-т рах 68 „Розрахунки за іншими операціями”

Інформаційний масив акумульований на семи аналітичних рахунках („Логістичні витрати на організацію технологічного супроводу виробничого процесу”, „Логістичні витрати на обслуговування устаткування”, „Логістичні витрати на заміщення устаткування”, „Логістичні витрати на технічне забезпечення якості продукції (робіт, послуг)”, „Логістичні витрати на складання графіків виробництва”, „Логістичні витрати на внутрішньовиробниче переміщення”, „Логістичні витрати на утилізацію відходів виробництва”), які згруповані в окремий субрахунок 911 „Логістичні витрати на організацію та управління виробництвом” стане інформаційним джерелом оперативного аналізу логістичних витрат на організацію та управління виробництвом в обліково-аналітичному забезпеченні мікрологістичної системи, що в свою чергу покращить керованість потоками в логістичному ланцюгу.

Досліджуючи сутність та проблеми бухгалтерського обліку логістичних витрат на організацію та управління виробництвом в системі обліково-аналітичного забезпечення логістики підприємства в подальшому потрібно: здійснити науковий аналіз теоретичних і практичних підходів до дослідження особливостей організації облікового супроводу операцій в мікрологістичних системах; розробити методику оцінки ефективності (визначити коло показників, які характеризують рівень якості функціонування логістичної системи за заданого рівня загальних логістичних витрат) та виробити конкретні рекомендації щодо підвищення ефективності функціонування виробничо-збутової системи підприємства на основі потоків інформації (результатів облікових реєстрацій і аналітичних інтерпретацій) генерованих цією системою; дати обґрунтування необхідності реформування та модернізації на програмно-цільовій основі засад бухгалтерського обліку логістичних витрат в мікрологістичних системах.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Плиса В.Й., Плиса З.П. Формування підсистеми облікового забезпечення логістики підприємства. *Сучасний стан та перспективи розвитку обліку, аудиту, оподаткування та аналізу в умовах міжнародної інтеграції* : збірник тез доповідей учасників ІХ Всеукраїнської наук.-практ. Інтернет-конф. (Херсон, 17-18 листопада 2020 р.). Херсон, 2020. С.80-82.

2. Про затвердження Плану рахунків бухгалтерського обліку та Інструкції про його застосування [План рахунків бухгалтерського обліку] : Наказ міністерства фінансів України від 30 листопада 1999 року № 291 // База даних „Законодавство України” / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0892-99#Text> (дата звернення: 07.10.2022).

Плиса Зоряна Петрівна, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри обліку і аудиту, Львівський національний університет імені Івана Франка, Львів, e-mail: zorianana.plysa@lnu.edu.ua

Плиса Володимир Йосипович, кандидат економічних наук, професор, професор кафедри фінансів, грошового обігу і кредиту, Львівський національний університет імені Івана Франка, Львів, e-mail: volodymyr.plysa@lnu.edu.ua

Plysa Zoriana P., Candidate of Economic Sciences, Associate Professor, Associate Professor of the Department of Accounting and Audit, Ivan Franko National University of Lviv, Lviv, e-mail: zorianana.plysa@lnu.edu.ua

Plysa Volodymyr Yo., Candidate of Economic Sciences, Professor, Professor of the Department of Finance, Money Circulation and Credit, Ivan Franko National University of L'viv, L'viv, e-mail: volodymyr.plysa@lnu.edu.ua